

Merknadsbehandling ved høring av planprogram Interkommunal kommunedelplan for Forus

Planprosess og innkomne merknader

Varsel om planoppstart og forslag til planprogram for IKDP Forus har vært på høring og offentlig ettersyn i perioden 12.06.2015 – 15.09.2015. Det har kommet inn totalt 34 merknader. Alle merknadene er oppsummert i tabellen nedenfor. Alle overordnede myndigheter har levert uttalelser. Mange foreninger og private aktører har også engasjert seg.

Merknadene som er kommet inn er rettet både mot planprogrammet og til selve planutformingen. Nedenfor har vi kommentert merknadene til planprogrammet. Innspill som vi har mottatt til planutformingen vil vi benytte i det videre arbeidet.

Her følger en kort redegjørelse for hovedtrekkene i de merknadene som er kommet inn:

- Planarbeidet bør gi en retning for den overordnede utviklingen på Forus ved hjelp av en strategisk plan.
- Viktighet av langsiktige utviklingsmål og valg av planprinsipp.
- Myndighetene støtter en todelt utredningsprosess, men særlig fylkeskommunen påpeker behov for medvirkning og medbestemmelse i valg av planprinsipp.
- Behov for et regionalt og langsiktig perspektiv på utredninger.
- Tidsperspektivet for planarbeidet. Innspill omhandler både framdrift for planprosessen og for planens tidsperspektiv.
- Både myndighetene og private aktører er opptatt av hvordan kommunene vil håndtering av bygging og regulering mens planarbeidet pågår.
- Planarbeidets forhold til «Forusvisjonen», flere savner omtale av Forusvisjonen i planprogrammet.
- Planavgrensning, vi har mottatt innspill om endring av plangrensen, et handler om et fornminneområde i Sola kommune, og det andre om ønsket utvidelse i retning Stokka i Sandnes kommune.

Endringer i planprogrammet som følge av merknader er omtalt i saksforelegget ved sluttbehandling av planprogrammet.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
1.	Fiskarlaget vest 14.07.2015	<p>a) Sjømatnæringer og Regjeringen har en felles visjon om at Norge skal blir verdens fremste sjømatnasjon og er derfor avhengig av et godt havmiljø med rene og produktive fjorder.</p> <p>b) Fiskarlaget vest viser til kart fra Fiskeridirektoratet sin hjemmeside som viser registrert gyteområde og reketrålfelt i Gansfjorden og videre. I nordre del av planområdet er det registrert ålegraseng.</p> <p>c) Kart til planprogram viser at reguleringsområdet mot sjø allerede er sterkt utbygd. utfordringer er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. oppdrett 2. vindmøller 3. reguleringsplaner ut i sjø (flytebrygger med mer) 4. avløp og vassledninger 5. kabler 6. moringer/båtfeste 7. fritidsinteresser <p>d) Fiskarlaget vest gjør oppmerksom på at ved utslipp bør det vurderes et større område, og at planer på land ikke er i strid med virksomhet på sjø.</p> <p>e) Fiskarlaget vest blir gjerne informert i den videre planprosessen.</p>	<p>a-d) Merknadene tas med som innspill i det videre arbeidet med planen. Medfører ikke endring i planprogrammet.</p> <p>e) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapittelet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p>
2.	Kystverket 20.07.2015	<p>a) Det er utarbeidet nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging, som er retningsgivende for planlegging. Det er en økt satsing på en konkurransedyktig godstransport og en bærekraftig transportmiddelfordeling. Nasjonalt mål er at en økt andel av godstransporten skal skje på sjø og</p>	<p>a) Dette følges opp gjennom utredning av planprinsippene (kap. 8)</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>jernbane. Godsterminaler og havner utvikles som effektive logistikknutepunkter. Virksomheter som skaper tungtransport bør søkes lokalisert til områder med god tilgjengelighet til jernbane, havner og hovedveinett.</p> <p>b) Kystverket søker å få rede på hvor stor andel av godsomsetningen innenfor Forusområdet kommer via havnene i nærområdet.</p> <p>c) Kystverket ønsker å bli informert og å gi råd i det videre planarbeidet.</p>	<p>b) Dette tas med i det videre utredningsarbeidet, og prosjektet vil ta kontakt for samarbeid om å få fram slike data</p> <p>c) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapitlet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p>
3.	LUKS 27.07.2015	<p>a) Planprogrammet må vektlegge gods- og varetransport på linje med kollektiv, gange og sykkel.</p> <p>b) Det må sikres framkommelighet til terminalene.</p> <p>c) Det må lages en logistikkplan for varetransport i området, som omfatter punkter gjengitt i høringsbrev (11 punkter).</p> <p>d) Krav i TEK-10 om varetransport må legges inn.</p>	<p>a-b) Hvilken rolle Forus skal ha som logistikk/godshåndtering i framtiden og hva dette krever på vegnett og av arealbruk, vurderes gjennom utredning av planprinsippene.</p> <p>c-d) Kap 8, «Transport» er supplert med omtale av varetransport</p>
4.	Lyse Elnett 13.08.2015	<p>a) Ved nybygging og ombygging må det settes av areal til nye nettstasjoner og tilhørende distr. nett.</p> <p>b) Gjør oppmerksom på eksisterende transformatorstasjon og linje- og kabelnett i området. Kan bli aktuelt med nye arealer for forsterking/fornyning.</p> <p>c) Ved evt. transformasjon av boligområder i randsonen kan det bli behov for areal til noderom.</p> <p>d) Lyse eier og drifter fjernvarmeanlegg i området. distr. av fjernvarme vil bidra til å utnytte denne. Lyse viser til tidligere analyser av fjernvarme i</p>	<p>a-c) Merknadene tas med som innspill i det videre arbeidet med planen. Medfører ikke endring i planprogrammet.</p> <p>d. Dette er omtalt i planprogram kap. 8.4, «Klima og energiplanlegging». Det er også føringer for dette i kommuneplaner for Sandnes, Sola og Stavanger.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>området, som innspill til temaet som omhandles i planprogrammet. Det vises til anbefalinger i regional strategi for energi- og varmeløsninger. Dersom det er behov for ytterligere analyser, ønsker Lyse å bidra i disse.</p>	
5.	ALTUS Intervention 17.08.2015	<p>a) Foreslår å plassere nytt sykehus på travbane-tomten på Forus.</p> <p>b) Ønsker at Forus blir møteplassen i regionen.</p>	<p>a) De tre aktuelle tomtene for lokalisering av nytt sykehus er Våland, Ullandhaug og Stokka. Det er gjort lokalt vedtak i Helse Vest om lokalisering av nytt sykehus på Ullandhaug. Endelig beslutning om lokalisering på Ullandhaug ble gjort 11.01.2016.</p> <p>b) Merknad tas med som innspill i det videre arbeidet med planen. Dette inngår i planbestillingen og medfører ikke endring i planprogrammet.</p>
6.	NVE 24.08.2015	<p>a) NVE vektlegger at naturfarer som flom og skred vurderes og begrunnes for alle områder der dette er aktuelt.</p> <p>b) NVE påpeker at planområdet er kjent for dårlige grunnforhold, og at deler av planområdet ligger under marin grense. NVE kjenner ikke til om det er gjort tidligere grunnundersøkelser. NVE ber om at grunnforhold blir kommentert i planarbeidet, og henviser til NVE sine retningslinjer 2/2011. Dersom det fremkommer at det er skredfare skal NVE få tilsendt relevant dokumentasjon. Selv om det ikke er noen risiko skal dette fremgå av plandokumentene.</p> <p>c) NVE forventer større utfordringer med flom og erosjon pga. klimaendringene. Det bes om å vurdere kapasitet på lukkede bekker, rør og</p>	<p>a-c) Merknad tas med som innspill i det videre arbeidet med planen. Flom, overvannshåndtering og klima-analyser anses som viktige utredningstema. Kap 8 i planprogrammet er supplert med omtale av dette.</p> <p>Temaene håndteres tidlig i planprosessen for avklaring omkring rammer for videre planarbeid.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>kulverter. Det bes om å vurdere hvilke områder som vil være utsatt for oversvømmelse dersom denne går tett. Flomveier kan med fordel vises som hensynssone med restriksjoner for bebyggelse. Bebyggelse plasseres sikkert i forhold til 200-årsflom.</p> <p>d) Innspill til plankart og bestemmelser: Vassdrag, lukkede bekker og kantsoner reguleres til bruk av vern av sjø og vassdrag.</p> <p>e) Anlegg for energiforsyning og-overføring skal reguleres som teknisk infrastrukturene, med unntak av kraftledninger i sentral og regionalnett som vises som hensynssone.</p>	<p>d-e) Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p>
7.	<p>Barnas repr. Sandnes 28.08.2015</p>	<p>a) Ha mennesket i fokus. Vurdere konsekvenser ved å blande bolig/næring. Enkelte typer næring i randsonen, andre i kombinasjon med bolig.</p> <p>b) Foreslår "kraftsenter" med flere funksjoner som fungerer som møteplass. I senteret foreslås det å tilrettelegge for grøntområder og lite trafikk.</p> <p>c) Det foreslås turdrag/grøntbelte gjennom planområdet som kan knytte de ulike bydelene sammen. Særlig viktig med turvei langs Gandsfjorden kombinert med badeplass. Siktlinjer mot sjø.</p> <p>d) Kanal fra Gandsfjord mot Hafrsfjord/Sola sjø.</p> <p>e) Boliger ikke høyere enn fem etasjer. Legge til rette for solrike grøntområder i tilknytning til boligene.</p> <p>f) Viktig med gode kollektivtilbud, bilfrie soner og ren luft.</p>	<p>a-f) Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
8.	Randaberg kommune 01.09.2015	a) Saken er tatt til orientering.	Tas til orientering
9.	Avinor 02.09.2015	<p>a) Undersøkelser gjennomført av Transportøkonomisk institutt viser at lufthavnen vurderes som infrastruktur med avgjørende betydning for næringslivet. TØI's prognoser (2015) viser økning fra 4,4 millioner passasjerer i 2014 til 6-7 millioner i 2030. Med forventede befolkningsøkningen, utvikling av Forus/Lura og forventede tredobling av passasjerer i Jærbanen, må IKDP fokusere på å optimalisere kollektivtrafikkens traseer og holdeplasser og gode overgangsmuligheter mellom Sola-Link, bussveien og Jernbanen.</p> <p>Reisevaneundersøkelse fra 2013 viser at Avinor hadde en kollektivandel på 17,9 prosent. Avinors mål er å nå en kollektivandel på 30%. Følgende faktorene motiverer dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enklere tilgjengelighet til flybuss • Slipper å bytte mellom transportmidler • Reisetiden med kollektivtransport forkortes. <p>b) Avinor ber om at høyderestriksjonene rundt rullebanen, byggerestriksjonenes krav for flynavigasjonsanleggene samt håndtering av flystøy blir ivaretatt gjennom kommunedelplanen med tilhørende bestemmelser. Det er utarbeidet restriksjonsplan for Stavanger lufthavn Sola (vedtatt av Samferdselsdepartementet 30.06.2010 i henhold til Luftfartsloven § 7-13). Mesteparten av arealet i</p>	<p>a) Vi vil belyse Forus sin tilknytning til flyplassen særskilt i videre planarbeidet, herunder vurdering av gjenåpning av Forus stasjon. IKDP Forus har sterkt fokus på økning av andel kollektivtransport og nullvekstmålet, samt på gode og raske kollektivtransportforbindelser mellom Forus og sentraene og Stavanger lufthavn Sola. Temaene er med i planprogrammet, kapittel 8, transport.</p> <p>b) Tas til etterretning. Rammer for dette klarlegges tidlig i planprosessen for videre planarbeid. Kommunene skal innarbeide de vanlige bestemmelser vedrørende høyderestriksjonene og flynavigasjon i plankart og bestemmelsene IKDP Forus.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>kommunedelplan for Forus ligger innenfor restriksjonsområdene. Restriksjonsplanen skal videreføres i denne felles kommunedelplanen for Forus som egne hensynssoner (H190) og egen planbestemmelser og vedlegg.</p> <p>Det skal ikke etableres farlige eller villedende lys samt laserlys i forbindelse med innflygingen til Stavanger lufthavn Sola. Det skal legges egen bestemmelse til dette i kommunedelplanen.</p> <p>c) Vedlegg 5 til merknad viser gjeldende flystøynivået (SINTEF IKT, rapport A230313). Vestlige deler av planområdet er berørt av gul flystøysone (H220). Dert pågår revidering av flystøysoneberegningene som følge av at rullebanestrukturen foreslås endret i forhold til det som var lagt inn i beregningene i 2012. Avinor ber de nye flystøysoner innarbeidet som hensynssone og bestemmelser.</p>	<p>c) Dette skal kartlegges i tidlig fase, for vurdering av rammer for videre planarbeid. Kommunene vil ha fokus på flystøy og innarbeide reviderte undersøkelser i det videre planarbeidet.</p>
10.	NORTURA 07.09.2015	<p>a) Det vises til uttalelse til Stavanger kommunes kommuneplan, og innspill gjentas i denne forbindelse.</p> <p>b) En relokalisering av fabrikken vil innebære milliardinvesteringer. Dette vil konkurrere med andre investeringer i Nortura-systemet, og lønnsomheten vil henge sammen med mulig verdirealisering på tomten. Tidspunkt for relokalisering vil derfor påvirkes direkte av reguleringsplanenes rammer og bestemmelser for utnyttelse av tomten.</p>	<p>a-b) Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>c) Eiendommens beliggenhet og størrelse gir gode muligheter for transformasjon til boliger, kontor, handel, service og offentlige formål med nærhet til sjø.</p> <p>d) Kommunal eiendom i tilknytning til tomten, bør sikres som rekreasjonsområde for å sikre grønne korridorer fra Gamle Foruvei til sjøkanten.</p> <p>e) Støtter omtale i planprogrammet om at fleksibel utnyttelse av Forus er avhengig av et bedre kollektivtilbud.</p> <p>f) Utvikling i Sandnes sentrum og langs Gamle Forusvei, forsterker behovet for å vurdere Gamle Forusvei som kollektivtrasé.</p> <p>g) Det vises interesse for at de ulike alternativene for utvikling av Forus skal skje i et regionalt perspektiv. Det understrekes at fremtidig struktur av de ulike formål behandles på en måte som vurderer om ulike formålstyper passer sammen.</p> <p>h) Nortura ser ingen utfordringer med at dere eiendom inngår i IKDP. Eiendommen ligger på kommunegrensen, og utviklingen på begge sider av kommunegrensen, må sees i sammenheng.</p> <p>i) Framdriften som er satt i IKDP er ikke kritisk for utvikling av eiendommen.</p> <p>j) Nortura er opptatt av pågående planprosess, og ønsker å være en positiv bidragsyter. I 2016 vil Nortura på eget initiativ se på utviklingsmuligheter for eiendommen. Slik vil medvirkningen i planarbeidet bli så konkret som mulig.</p>	<p>c) Det er formulert tre ulike planprinsipper. Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p> <p>d) Tas til orientering.</p> <p>e) Tas til orientering.</p> <p>f) Gamleveien er hovedrute kollektiv og hovedsykkelvei i kommuneplan for Sandnes.</p> <p>g) Tas til etterretning. Dette inngår i planbestillingen og medfører ikke endring i planprogrammet.</p> <p>h) Det er et interkommunalt prosjekt, som ser fram til en felles, regional planstrategi for Forusområdet. Merknad tas til orientering.</p> <p>i) Tas til orientering.</p> <p>j) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapitlet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p> <p>k) Tas som innspill i det videre planarbeidet.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		k) Nortura mener det er viktig at planen blir generell og prinsipiell og sikrer fleksibilitet og robusthet.	
11.	Skadbergåsen velforening 07.09.2015	a) Er opptatt av trafikkavvikling mellom Sola og Forus. Det er positivt at planprogrammet legger opp til grundige vurderinger av transportforholdene. b) Er også opptatt av grøntdrag og friluftsområder, det er svært positivt at planprogrammet legger opp til kartlegging og analyser relatert til naturmangfold og biologisk mangfold.	a-b) Tas som innspill til det videre planarbeidet
12.	Aros AS på vegne av Fiskå eiendom 08.09.2015	a) Viser til Fiskå eiendom gnr/bnr 13/69 i Stavanger kommune som brukes til næringsvirksomhet. b) Deler av bygningsmassen er verneverdig utvendig. c) Det er i det siste gjort store bygningsmessige investeringer knyttet til næringsvirksomheten og Fiskå eiendom har planer om å videreutvikle eiendommen som næringseiendom. d) Fiskå Eiendom stiller seg ikke negative til en omregulering av området, men ber om at en eventuell omregulering forsværer flytting av virksomheten. e) Fiskå Eiendom stiller gjerne til møter i det videre planarbeidet.	a-d) Tas som innspill til det videre planarbeidet. e) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapittelet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.
13.	Stvg. Kommune Kulturavd. 10.09.2015	a) Muligheter for et interkommunalt bibliotekssamarbeid bør spilles inn i det pågående arbeidet med en interkommunal kommunedelplan for Forus. b) Når det skal planlegges for en langsiktig utvikling og endring av Forus, bør det vurderes om noen områder eller bygg i en overgangsperiode eller	a) Viser til Kommuneplanens retningslinjer for lokalisering av slike funksjoner. Kap 8.1 er supplert med omtale av kulturformål. Det skal vurderes innpass av kulturformål hvis valgt planprinsipp inneholder ny senterstruktur. b) Tas med som innspill til det videre planarbeid.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>permanent kan stilles til disposisjon som produksjonslokaler for byens kunstnere og musikere med fler.</p>	
14.	<p>Fylkesmannen i Rogaland 12.09.2015</p>	<p>a) Fylkesmannen har gitt innspill på Regional Planforum 19.08.2015. Referat fra møte gjelder som tillegg til foreliggende brev.</p> <p>b) Fylkesmannen i Rogaland støtter i hovedsak planens formål og målsetninger. Det er positivt at statlige planretningslinjene for samordnet bolig,- areal- og transportplanlegging blir lagt til grunn for planarbeidet.</p> <p>c) Fylkesmannen ønsker å vektlegge noen tema i planprogrammet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. blå-grønne strukturer på Forus bør tydeliggjøres; 2. begrensninger på parkering for privat bil som virkemidler for å styrke miljøvennlig transport, sykkel og gange. <p>d) Fylkesmannen deler fylkeskommunen bekymring om at vedtak av reguleringsplaner i samsvar med kommuneplaner i planperioden kan bidra til å binde opp arealbruken og hindre helt nødvendige overordnede plangrep. Fylkesmannen har forståelse for at kommunene ikke ønsker å legge ned et bygge- og dele forbud på Forus for perioden frem til planvedtak. Fylkesmannen påpeker at kommende reguleringsplaner bør vurderes opp mot de nye planprinsippene.</p>	<p>a) Tas til etterretning.</p> <p>b) Tas til orientering.</p> <p>c) Disse tema er vektlagt inn i planprogrammet. Parkering vil være plantema. Det pågår egen kommunedelplan for parkering for næringsområdene på Forus og Lura. Dette arbeidet er i slutfasen, men det er ikke avklart når endelig behandling kan skje. Resultatet fra denne vil inngå i pågående arbeidet med IKDP Forus, sammen med en samlet vurdering av strategi for parkering. Parkeringsstrategi vil bli vurdert i sammenheng med måloppnåelse og kommunene vil vurdere bruk av arealdifferensiert norm. Planarbeidet skal vurdere lokalisering av felles parkeringsanlegg.</p> <p>d) Håndtering av parallelle planer innenfor planområdet. Kommunene har hatt en felles prosess for å oppnå mest mulig lik behandling av parallelle planer. Målet er å unngå at parallelle planer hindrer nye, overordnede plangrep innenfor planområdet. Ettersom planarbeidet går framover og kunnskapen om den kommende planen øker, får kommunene bedre forutsetninger for å foreta skjønnsvurderinger og kunne anbefale avvik fra kommuneplaner.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		e) Fylkesmannen vurderer god tilnærming til planarbeidet i å utforme planprinsipper.	e) Tas til orientering. Det er igangsatt godt samarbeid med Fylkesmannen og det er planlagt å fortsette det framover.
15.	BULL Stavanger 14.09.2015	<p>a) IKDP Forus har et ambisiøst program. Det er 25 år til. Et så langt perspektiv krever god skilte alternativer med lav detaljeringsgrad. Alternativer bør vurderes opp til utviklingen i resten av byområdet. Det er et spørsmål i hvilket grad utredninger vil være til nytte, da forutsetninger vil vesentlig endre i så langt tid.</p> <p>b) Anbefaler å gjennomføre et langt mer prosessfokusert løp, som legger til rette for handlingsplaner, strategier og rollemodeller for byutvikling. Dette vil preges av kontinuitet.</p> <p>c) Det foreligger allerede en Forusvisjon, som konkretiserer et regionalt, attraktivt, urbant næringsområde og strategier. Denne visjonen er ikke nevnt, noe som ikke er å forstå.</p> <p>d) Bull Stavanger mener at et område som er så stort som Forus og en plan som har en så lang planhorisont krever utradisjonelle planmetoder. Det stilles spørsmål om grad av detaljnivå for utredninger, særlig i 25 års-perspektiv. IKDP Forus bør først og fremst være en strategi for hvorledes en kan gi riktig retning.</p>	<p>a) Det vurderes fortløpende utredningsnivå for det enkelte utredningstema.</p> <p>b) Mandatet til prosjektet er å utarbeide en kommunedelplan i henhold til plan- og bygningsloven. Videre planarbeid vil ha fokus på detaljeringsgrad i både utredninger og plandokumenter.</p> <p>c) Forusvisjonen er tatt med i planprogrammet som viktig bakgrunnsinformasjon og grunnlagsdokument. Dessuten er Forusvisjonen sin rolle tydeliggjort: det er et viktig inspirasjonsdokument, men er ikke og har ikke til intensjon å være et plandokument med prosess og innhold som plan- og bygningsloven krever.</p> <p>d) Planen må være robust og fleksibel og gi tydelige føringer. Kommunene har behov for en felles, langsiktig og strategisk plan som har klare rammer for videre utvikling. Derfor har kommunene valgt å utarbeide en kommunedelplan jfr. plan- og bygningslovens bestemmelser.</p>
16.	Fiskeridirektoratet 14.09.2015	a) Fiskeridirektoratet gjør oppmerksom på at i sjøen innenfor planområdet finnes det gytefelt for torsk, brisling og sild i Gansfjorden. Ålegress er registrert ved Gausel. Det er registrert fiskeriaktivitet i Gansfjorden: trålfiske etter reke og låssetting av	a) Tas med som innspill til det videre planarbeid.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>brisling, sild og makrell. Planen bør ta hensyn til dette.</p> <p>b) Fiskeridirektoratet region sør påpeker at småbåtplasser søkes samlet på færre større anlegg fremfor å belaste en rekke områder. De ønsker klare og strenge krav for båthavn.</p> <p>c) Planprogrammet viser ikke konsekvenser for de interesser direktoratet har og ønsker å bli informert og eventuelt gir råd i det videre planarbeidet.</p>	<p>b) Disponeringer i sjøområde er ikke tema for planarbeidet. Tas i neste plannivå.</p> <p>c) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapitlet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p>
17.	Forus travbane 14.09.2015	<p>a) Forus travbane sitt hovedspørsmål er om det skal være trav/hestesport på Forus i framtiden.</p> <p>b) Forus Travbane stiller spørsmål om det er optimal arealutnyttelse å ha en travbane lokalisert på Forus.</p> <p>c) Forus Travbane stiller spørsmål om det er optimalt at et stort areal langs Bussveien kun benyttes av travhester.</p> <p>d) Forus Travbane viser til Asplan Viaks analyse å flytte travbanen. Forus travbanen stiller spørsmål om at regionen satser på å tilrettelegge for hest som næring og fritidsaktivitet fremover og bidrar aktiv i planlegging av dette på alternativ lokasjon.</p>	<p>a-b) Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p> <p>c) Tas med som innspill til det videre planarbeid. Det er laget 3 planprinsipper som forutsetter ulike grad av utvikling og transformasjon på Forus. I det videre planarbeidet blir spørsmålet vurdert.</p> <p>d) Tas med som innspill til det videre planarbeidet. Relokalisering av travbanen er ikke del av planbestillingen.</p>
18.	Greater Stavanger 14.09.2015	<p>a) Kommunenes visjoner, målsettinger og strategier for området må reflektere betydningen av Forus som regionens største næringsområde med stor verdiskaping og andel arbeidsplasser.</p> <p>b) Det framlagte planprogrammet omfatter tema Greater Stavanger vurderer som sentrale.</p> <p>c) Det anbefales å utvide planområdet vestover, mot Stavanger lufthavn Sola og de nærliggende arealer.</p>	<p>a) Vurderes videre i arbeid med målformulering og alternativvurdering. Verdiskaping og nasjonal og internasjonal betydning er del av planens oppgave.</p> <p>b) Tas til orientering.</p> <p>c) Planen sees i sammenheng med Sola lufthavn, og inngår i utredningstema. Det vurderes som ikke ønskelig å utvide</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>Stavanger Lufthavn er et svært viktig knutepunkt for nasjonale og internasjonale forbindelser og derfor har stor betydning for hele regionen, sammen med gode trafikkorridorer og Solasplitten. Lufthavnens omliggende arealer er svært viktig for regions strategiske utvikling.</p>	<p>planområdet. Planområdet er svært stort og kommunene vurderer at det heller er ønskelig å innskrenke det. Medfører ikke endring i planprogrammet.</p>
19.	<p>Adv. Haver på vegne av Østerhusgruppen 14.09.2015</p>	<p>a) Forslag om at planområdet utvides i sør til også å omfatte Stokka som et fremtidig boligområde. Området har tidligere vært et typisk landbruksområde. Omkringliggende utbygging har gradvis endret områdets karakter. Utbyggingen har begrenset mulighetene til å drive et aktivt og fremtidsrettet landbruk på Stokka slik at det ikke lenger eksisterer noe nevneverdig landbruksmiljø på Stokka. Det er i dag bare ett gårdsbruk som drives som heltidsbruk med melkeproduksjon. De øvrige brukene er støttebruk, og betydelige deler av landbruksjorda blir bortforpaktet som tilleggsjord.</p> <p>b) Utkastet til planprogram har som ambisjon at Forus skal videreutvikles med områdekvaliteter og vurdere om det kan tilrettelegges for et økt antall boliger. Øster Hus er enig i disse vurderingene. For å nå overnevnte målsetninger bør området på Stokka i Sandnes omfattes av planområdet. Stokka har begrenset betydning som landbruksområde, men er godt egnet som fremtidig boligområde. Miljøhensyn tilsier at nye boligområder bør etableres der hvor arbeidsplassene befinner seg, med forsvarlig nærhet til kollektivtilbud i form av bussvei.</p>	<p>a-c) I videre arbeid med bearbeiding av planprogrammet er en utvidelse av plangrensen vurdert som ikke ønskelig. Hovedargumentene for dette er at en utvidelse utfordrer Regionalplan for Jæren vedtatt i fylkestinget 22.10.2013. Det er ikke en intensjon at interkommunal kommunedelplan for Forus skal erstatte regionalplanen, eller svare på problemstillinger som tilligger en behandling på et strategisk mer overordnet nivå. Kommunene Sola, Stavanger og Sandnes har nylig vedtatt nye kommuneplaner hvor regionalplanen med arealplankart blant annet er lagt til grunn, og er et utgangspunkt for beregning av arealstrategier og boligbehov. Det er i kommuneplanenes tidsavgrensning lagt inn tilstrekkelig areal til boligutbygging. Fremdrift i planarbeidet er også tillagt vekt. En utvidet plangrense mot sør vil reise problemstillinger som kan være forstyrrende for fremdriften blant annet som følge av at arealene inngår i langsiktig grense for landbruk. Dette i henhold til regionalplan for Jæren.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>c) Det er ellers slik at det er behov for å avsette nye boligområder i Sandnes kommune. Det bør ikke tillegges vekt at Stokka ligger innenfor langsiktig grense for landbruk i Regionalplanen. En justering vil kun innebære en forsiktig justering av den aktuelle grensen.</p>	
20.	<p>Stvg. Arkitektforening 14.09.2015</p>	<p>a) Stavanger arkitektforening ser positivt på at et av alternativene i planprogrammet er å utvikle Forus til et byområde og integrere det i bybåndet.</p> <p>b) Det etterlyses at Forusvisjonen fra Arkitektfirmaet Juul og Frost nevnes i planprogrammet, utover en illustrasjon.</p> <p>c) Det vil skje mye på Forus før planen forventes ferdig om 3 år. Dette kan føre til at alternativ basis, at utbygging skjer etter allerede vedtatte planer, blir en realitet før et annet planprinsipp er valgt.</p> <p>d) Valg av planprinsipp bør tas raskt. Arkitektforeningen mener at vi vet nok om en uønsket utvikling med segregerte byer med uønsket transport og uønsket tidsforbruk, til at alternativ 2 må velges så fort som mulig.</p> <p>e) Stans prosjekter som vil sementere utviklingen mot en god Forusbydel. Gode tomter for boligområder</p>	<p>a) Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p> <p>b) Forusvisjonen er tatt med i planprogrammet som viktig bakgrunnsinformasjon og grunnlagsdokument. Dessuten er Forusvisjonen sin rolle tydeliggjort: det er et viktig inspirasjonsdokument, men er ikke og har ikke til intensjon å være et plandokument med prosess og innhold som plan- og bygningsloven krever.</p> <p>c) Håndtering av parallelle planer innenfor planområdet. Kommunene har hatt en felles prosess for å oppnå mest mulig lik behandling av parallelle planer. Målet er å unngå at parallelle planer hindrer nye, overordnede plangrep innenfor planområdet. Ettersom planarbeidet går framover og kunnskapen om den kommende planen øker, får kommunene bedre forutsetninger for å foreta skjønnsvurderinger og kunne anbefale avvik fra kommuneplanene.</p> <p>d) Tas med som innspill til det videre planarbeid. Det er tatt inn tre planprinsipper for å kunne vurdere Forus sin rolle og utviklingsretning i tråd med planbestillingen.</p> <p>e) Vurdering av boligområder gjøres i tilknytning til regionens behov for boliger, transportvurdering og Forus sin rolle som næringsområde. Effekt av lokalisering bolig/arbeid vurderes</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>må ikke bebygges med lager og kontor. Eiendommer som kan gi bydelssentra, kulturinstitusjoner eller idrettsanlegg bør sikres.</p> <p>f) Bruk arkitektkontoret Juul og Frost sin visjon som veileder og sikre denne gjennom en juridisk kommunedelplan innen ett år.</p>	<p>også i det videre planarbeidet og er med som utredningstema i kapitlene 6-8.</p> <p>f) Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p>
21.	<p>Tvedt eiendom 14.09.2015</p>	<p>a) Ble etablert første gang i 1978, og siden bygget om flere ganger til det som i dag er Tvedt Senteret. Har mål om å utvikle eiendommen til beste for seg selv og regionen.</p> <p>b) Prognoser til utover 2040 indikerer befolkning på Nord-Jæren på mer enn 500 000, og det må ligge til grunn.</p> <p>c) Savner omtale av Forusvisjonen og andre utredninger som er foretatt i andre reguleringsplanprosesser i området.</p> <p>d) Tvedt senteret har arbeidet grundig med en visjon som bygger på Forusvisjonen sammen med to naboer som er sendt inn i en regulerings sak. Tvedt Eiendom har forventninger om avklaring mht lokalsenter, servicesenter, handel og boliger langs kollektivaksen.</p> <p>e) Kap 3: Uheldig at kommunen ikke vil behandle planforslag som innebærer formålsendring fra gjeldende kommuneplan. Det vil begrense utviklingen av Forus fram til 2018.</p> <p>f) Kap 5: Det er uheldig at langsiktig mål for Forus ikke er avklart. Manglende avklaring skaper usikkerhet</p>	<p>a) Tas til orientering.</p> <p>b) Planarbeidet legger til grunn vekst i befolkning og arbeidsplasser i regionen, og vi legger 2040-perspektiv til grunn. Tar hensyn til justerte prognoser underveis.</p> <p>c) Forusvisjonen er tatt med i planprogrammet som viktig bakgrunnsinformasjon og grunnlagsdokument. Dessuten er Forusvisjonen sin rolle tydeliggjort: det er et viktig inspirasjonsdokument, men er ikke og har ikke til intensjon å være et plandokument med prosess og innhold som plan- og bygningsloven krever.</p> <p>d) Vil bli avklart gjennom planarbeidet</p> <p>e) Håndtering av parallelle planer innenfor planområdet. Kommunene har hatt en felles prosess for å oppnå mest mulig lik behandling av parallelle planer. Målet er å unngå at parallelle planer hindrer nye, overordnede plangrep innenfor planområdet. Ettersom planarbeidet går framover og kunnskapen om den kommende planen øker, får kommunene bedre forutsetninger for å foreta skjønnsvurderinger og kunne anbefale avvik fra kommuneplanene.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>og klarhet. Oppfordrer til ny høring når mål er formulert.</p> <p>g) Kap 7: Påpeker at de tre planprinsippene som skal utredes i for stor grad handler om fordeling av formål, og at de ikke bygger opp om målsettinger om utvikling av Forus som attraktivt næringsområde. Savner en grundigere prosess om hvorfor disse alternativene skal konsekvensutredes. Bakgrunnen for utvelgelsen er ikke beskrevet, og bør være fundamentert i langsiktig mål. Frykter at alternativene vil definere mål og ikke omvendt. Tema næringsutvikling, befolkningsvekst, folkehelse/levkår og transport skal utredes i de tre alternativene. Mener at dette kan føre til at målet om et av landets fremste næringsområder blir redusert. Spør om det er hensiktsmessig å se hele området under ett når området er så stort. Arbeidet vil lide under en generalisering særlig når det gjelder boligutvikling, næring, funksjonsblanding og grøntstruktur.</p> <p>h) Kap 7.5: Påpeker behov for kontakt mellom boligområdene Gausel/Godeset mot Lura og mot Skadberg/Åsen via Forusbeen/Åsenveien. Næringsutvikling må få bredere omtale mht omstillinger og næringsmessige utfordringer Forus står overfor, enn det som er omtalt i Næringsarealstrategien. Framtidig senterstruktur er viktig. Det er behov for nye urbane møteplasser for å gjøre området attraktivt. Behov for gode løsninger</p>	<p>f,g,h. Planprogrammet er endret både når det gjelder målstruktur (kapittel 5) og planprinsipper som skal utredes (kapittel 7 og 8). Målstrukturen har tydelige forventninger om å utvikle Forus til et attraktivt område for næringslivet, arbeidstakere og bosatte. Det vil bli foretatt en utredning av planprinsippenes grad av måloppnåelse i første utredningsfase, før valg av planprinsipp. Planprinsippene vil bli utredet med tanke på å dokumentere grad av måloppnåelse i forhold til mål og strategier omtalt i planprogrammets kapittel 5.3. Kommunene forbereder en offentlig prosess før endelig valg av planprinsipp.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>på tilgjengelige arealer som skal transformeres. Moderne teknisk infrastruktur må utredes. Grønnstrukturer og areastrukturerende grep er viktig og Forusvisjonen gir viktige innspill. Transport-løsninger må ses i lys av mål om å gjøre Forus til et attraktivt næringsområde som også omfatter bolig og service. Viktig med god kobling til flyplassen og dobbeltsporet i tillegg til å styrke kollektivtilbud. Naturlig å tenke på framtidens kjøretøy og betydning for planleggingen.</p> <p>i) Kap 8: Spør om prosjektet er tilstrekkelig bemannet og har nok utredningsressurser. Mener at totalt budsjett på 2,2 mill NOK er åpenbart mangelfullt. Oppfordrer til at planarbeidet i større grad involverer næringsliv, eksisterende nettverk og andre som har god innsikt i Forus. Stor bekymring for om det er mulig å holde planlagt framdrift. Planområdet er stort, inneholder tre kommuner, utfordrende og komplekse tema og omfattende utredningsarbeid. Bør omtale hvordan en skal forholde seg til en situasjon der tidsrammen trekker vesentlig ut over 3-års perspektivet.</p>	<p>i) Prosjekt-ROS er gjennomført, og de samme elementene kommer fram der. Vi arbeider aktivt for å holde framdriftsplan som foreligger. Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapitlet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p>
22.	Arkitekt Leif Larsen på vegne av Øyvind Opsahl 15.09.2015	<p>a) Øyvind Opsahl er hjemmelshaver for en eiendom som ligger langs bussveitraseen på fv44, fordelt mellom Stavanger og Sandnes kommune. Denne eiendommen ønsker han å utnytte til kombinert formål bolig/næring.</p> <p>b) Han har innspill om høy arealutnyttelse, ca 300%, samt ønske om høyhus.</p>	a-c) Tas med som innspill til det videre planarbeid.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>c) Utviklingen av Forusområdet fra soneinndelt transportkrevende næringsområde mellom Sandnes og Stavanger til integrert byområde med innslag av sentrumsformål bør vektlegges i det videre planarbeidet. Det bør bygges tett og utlyses idekonkurranser hvor også allmennheten kan delta.</p> <p>d) Nullutslippsbyen bør være en sentral målsetting. Innenfor planområdet bør det tilrettelegges for realisering av pilotprosjekter innenfor områdene helse, miljø, sikkerhet, sosial integrasjon.</p> <p>e) Planprogrammet mangler tydelige målsettinger om hvordan klimaforliket skal implementeres i det videre planarbeidet. Konkret mål for utslippsreduksjoner savnes i planprogrammet. Dette punkt bør konkretiseres og innarbeides i planprogrammet og utformes slik at det kan være instrumentalt i forhold til andre regionale arealplaner frem mot gjennomføringen av konkrete byggeprosjekter og infrastrukturtiltak for transport og byutvikling.</p>	<p>d,e) Planprogrammets kapittel 8 er supplert med blant annet utredningstema vedrørende Transport samt klimaregnskap og energiplanlegging.</p>
23.	<p>Base Property, Chr. August Thorings vei 5 15.09.2015</p>	<p>a) Christian august Thoringsvei 5 eies av Base Property. Tomten har lav utnyttelse, lav parkeringsdekning, lav byggehøyde og forstyrrende høyspentlinjer. Tomten har meget godt beliggenhet i forhold til fremtidig høyverdig kollektiv transport.</p> <p>b) Høyspentlinjer bør legges under bakken.</p> <p>c) Det er ønsket en fleksibel regulering i forhold til markedssituasjonen i Rogaland.</p>	<p>a) Tas til orientering.</p> <p>b) Forhold knyttet til høyspentlinje vurderes senere og i samsvar med Lyse.</p> <p>c-d) Planprogrammet er endret både når det gjelder målstruktur (kapittel 5) og planprinsipper som skal utredes (kapittel 6 og 7). Målstrukturen har tydelige forventninger om å utvikle Forus til et attraktivt område for næringslivet, arbeidstakere og bosatte. Planprinsippene vil bli utredet med tanke på å dokumentere</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		d) Det er ønsket en regulering til hotell, kontor, og industri/lager med 300% BRA og byggehøyde til 20 etasjer over bakken.	grad av måloppnåelse i forhold til mål og strategier omtalt i planprogrammets kapittel 5.3.
24.	Base Property, Forusbeen 35 15.09.2015	<p>a) Base Property ønsker å utvikle Forusbeen 35 til: fem dekar kontor, ti dekar bolig og syv dekar med long stay/ helse/ sosial. Foreslått kombinert formål vil redusere ledighet av kontorareal på Forus. Base Property mener at bolig og helse og sosialboliger vil være en naturlig del av utviklingen på Forusbeen 35: nær kollektivtrase og friområdene mot Godeset.</p> <p>b) Base Property påpeker godt samarbeid tidligere i planprosessen. Beliggenhet av Forusbeen 35 innenfor planområdet for IKDP Forus kan medføre problemstillinger. Base Property ønsker følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forusbeen 35 utgår. Når tomten inngår IKDP Forus, kan dette bety forsinkelse. Planprosessen IKDP Forus tar tid, Base Property er usikker om planarbeidet synkroniseres med private planforslag og planforslag for Forusbeen 35. Base Property sitt primære standpunkt i forhold til IKDP Forus er at Forusbeen 35 tas ut av kommunedelplanen, slik at eiendommen kan planlegges tidsuavhengig av IKDP Forus og i tilknytning til sitt nærområde. Dette vil gi mulighet til å skape gode prosesser, et godt konsept for eiendommen, starte utviklingen og samtidig knytte det til området rundt på en god måte. 	<p>a) Tas til orientering.</p> <p>b) Kommunedelplanen for Forus går over 25 år og skal fokusere på hovedlinjer. Det er laget 3 planprinsipper som skal vurderes. Etter valg av planprinsippet blir tydelig hva slag utviklingsretning det blir på Forus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forusbeen er del av Forus og den aktuelle eiendommen er en naturlig del av Forus. Planavgrensningen skal ikke endres på grunn av individuelle ønsker. Plangrammet inneholder et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet. 2. Et forslag om omregulering anbefales å vente til valg av planprinsipp er tatt. Håndtering av parallelle planer innenfor planområdet. Kommunene har hatt en felles prosess for å oppnå mest mulig lik behandling av parallelle planer. Målet er å unngå at parallelle planer hindrer nye, overordnede plangrep innenfor planområdet. Ettersom planarbeidet går framover og kunnskapen om den kommende planen øker, får kommunene bedre

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>2. Forusbeen 35 omreguleres nå.</p> <p>c) Videre utvikling av Forusbeen 35 krever fleksibilitet og alternative arealutnyttelser. Base Property antar at planen for Forusbeen 35 ikke skal komme i strid med plan for IKDP Forus, og styrker og underbygger konvertering av Forus til et mer flerfunksjonelt byområde.</p>	<p>forutsetninger for å foreta skjønnsvurderinger og kunne anbefale avvik fra kommuneplanene.</p> <p>c) Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Det er ikke valgt et planprinsipp ennå.</p>
25.	Magnus Fønnes 15.09.2015	<p>Forusområdet kan bidra til reduserte utslipp dersom man tør å sette klare mål og krav til utviklingen av området. Derfor disse forslagene til visjon og mål:</p> <p>a) Visjon: Videreutvikle et av landets beste næringsområder med nye attraktive boligområder og servicefunksjoner i et klimavennlig samspill.</p> <p>b) Delmål bolig: Skape attraktive boligområder integrert i næringsområdet nær kollektivaksene, med gang og sykkelavstand eller attraktive kollektivforbindelser til arbeidsplasser, nødvendige servicefunksjoner og rekreasjonsområder.</p> <p>c) Delmål klima: Bidra til nasjonale og regionale klimamål ved å halvere persontrafikken med bil for arbeidsrelaterte reiser for eksisterende arbeidsplasser på Forus og at slike reiser for nye arbeidsplasser skal skje uten bruk av bil.</p> <p>d) Redusere energibruk og klimagassutslipp fra eksisterende næringsanlegg og utvikle nye næringsanlegg med minimale fotavtrykk.</p> <p>e) Det må vurderes supplerende kollektivtraseer (buss) utenfor bussveitraseen for å dekke</p>	<p>a) En del av planbestillingen er å sikre Forus sin rolle som næringsområde og vurdere muligheter for bolig og funksjonsblanding.</p> <p>b) Det er del av planbestillingen. Planprogrammet har blitt supplert angående utredningstema for bolig og funksjonsblanding.</p> <p>c) Tas videre i planarbeidet. Planprogrammets kapittel 8 er supplert med utredningstema angående klimaregnskap og energiplanlegging, samt transport. Planarbeidet bygger på overordnede føringer og målsetting om 0-vekstmål for personbiltransport.</p> <p>d) Tas med som innspill til det videre planarbeidet.</p> <p>e) Tas med som innspill til det videre planarbeidet.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>boligområder og næringsbebyggelse som ligger utenfor komfortabel gangavstand til bussveien.</p> <p>f) I planprogrammets pkt. 4.2 beskrives strandområdet langs Gandsfjorden som en av de store landskapsverdiene i planområdet med potensiale for rekreasjonsområder. Dette tema må komme tydeligere fram i den videre utredningen.</p> <p>g) Golfbanen er en kvalitet som må bevares.</p> <p>h) Forusområdet er et stort nedslagsfelt for nedbør. I dag føres overvann i tunnel til Hafrsfjord og kanal/rør til Forusstranda Sør. Disse kanalene vil neppe ha kapasitet til å ta imot den økningen som er forventet i nedbøren. Dette må utredes nærmere. Det er viktig å sikre nå at vannet kan bringes til sjøen på en hensiktsmessig måte. Det laveste terrenget mot Gandsfjorden er via Forusstranda Nord. I plan 2480 er det tatt høyde for overvannshåndtering for selve planområdet. Men det er ikke vurdert hvordan vann fra hele Forus kan føres til Gandsfjorden. Dette bør vurderes før Forusstranda Nord bygges igjen slik forslaget til plan 2480 forutsetter!</p> <p>i) Planen skal vedtas i høst. Valg av planprinsipp vil være et svært viktig steg i planen. Dette binder opp vesentlige prinsipper for det ferdige planforslaget.</p> <p>j) Det må sikres at alle interessenter blir hørt i dette valget.</p>	<p>f) Tas med som innspill til det videre planarbeidet. Planprogrammets kapittel 8 er supplert vedrørende vurdering av grøntstrukturer og friluftsområder.</p> <p>g) Tas med som innspill til det videre planarbeidet.</p> <p>h) I forbindelse med det videre planarbeidet skal vann og avløp vurderes, samt eventuelle tiltak. Planprogrammets kapittel 8 er blitt supplert.</p> <p>i) Tas til orientering.</p> <p>j) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapittelet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>k) Basisalternativet vil ikke kunne realisere de overordnede mål og behov for redusert transport, kort vei til arbeidsplassene osv.</p> <p>l) Alternativ 2 nedtoner trolig næringsdelen for mye i forhold til oppdraget.</p> <p>m) Alternativ vil være det som kan realisere oppdrag, overordnede planer og en ambisiøs visjon på den beste måten.</p>	<p>ideseminarer for ulike målgrupper. Det blir en offentlig prosess før endelig valg av planprinsipp.</p> <p>k-m. Planprogrammet er endret både når det gjelder målstruktur (kapittel 5) og planprinsipper som skal utredes (kapittel 6 og 7). Målstrukturen har tydelige forventninger om å utvikle Forus til et attraktivt område for næringslivet, arbeidstakere og bosatte. Det vil bli foretatt en utredning av planprinsippenes grad av måloppnåelse i første utredningsfase, før valg av planprinsipp. Planprinsippene vil bli utredet med tanke på å dokumentere grad av måloppnåelse i forhold til mål og strategier omtalt i planprogrammets kapittel 5.3. Kommunene forbereder en offentlig prosess før endelig valg av planprinsipp.</p>
26.	<p>Rambøll, på vegne av Sandnes tomteselskap 15.09.2015</p>	<p>a) Innspill om å utvide planområde til også å omfatte gnr 66 bnr 3 på Bærheim. Følgende er vurdert som viktig i vurderingen av en fremtidig omdisponering:</p> <p>b) I forhold til regional grønnstruktur vurderes området å ha verdi som grønnstrukturforbindelse mellom Stokkaheia/Soma i Sandnes og Kjerrberget/Bjergsted i Sola. En utbygging av et fremtidig næringsareal vil kunne danne grunnlaget for tilrettelegging av grønnstruktur og grønn forbindelse mellom boligområdene i vest og kulturlandskapet i øst.</p> <p>c) I regionalplanen oppfordres det til å planlegge for alle tre næringskategorier. Området 66/3 ligger mer</p>	<p>a) Planarbeidet forholder seg til regionalplanen og langsiktig grense for landbruk. Merknad medfører ikke endringer i planprogrammet.</p> <p>b) Det er stort fokus på grøntdrag, friluftsområder samt kulturlandskapet. Planprogrammets kapittel 8 er supplert.</p> <p>c) Regionalplanen legger til rette for alle næringskategoriene. Planarbeidet vil bygge videre på dette og det er innarbeidet i mål for langsiktig utvikling av Forus.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>usentralt til enn det sentrale Forus, og vil kunne dekke fremtidig arealbehov til mer plasskrevende næringsareal.</p> <p>d) Det vurderes som viktig å konsentrere nye næringsareal til allerede etablerte næringsområder. Med en omdisponering som beskrevet vil området være en fortsettelse av den delen av Forus-området som i regionalplanen er vist med arealkrevende virksomhet. Det vurderes at en omdisponering til arealkrevende næringsareal vil være med på å videreutvikle og styrke Forus sin rolle som nasjonalt viktig næringsområde, iht et av IKDP Forus sine mål med planarbeidet.</p> <p>e) Området anses å være et attraktivt alternativ til bedrifter som må flytte som følge av transformasjon.</p> <p>f) Ved regulering og utbygging av næring og industri langs foten av Stokkaheia i nord er det allerede gjort store inngrep i terrengryggen og kulturlandskapet.</p> <p>g) Det er en godt etablert og tilgjengelig infrastruktur i området med god tilgjengelighet til overordnet veinett som E39 og transportkorridor vest (Risavika havn), og trafikk gjennom Forusområdet kan unngås.</p> <p>h) Området vil kunne skape kort avstand til arbeidsplasser for beboere i boligområdet i vest</p>	<p>d) Tas med som innspill i det videre planarbeidet.</p> <p>e) Tas til orientering.</p> <p>f) Tas til orientering.</p> <p>g) Planprogrammet er supplert med omtale om utredninger i fase 1, valg av planprinsipp i utredninger innenfor transport i kommende KU-arbeid. 0-vekstmålet og eksisterende infrastruktur for bilveier ligger til grunn for planarbeidet. Det vil ikke utredes nye hovedveier for gjennomgangstrafikk i området. Hierarkiet i veinettet vil bli vurdert gjennom kommende utredninger.</p> <p>h) Tas til orientering</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
27.	Statens vegvesen 15.09.2015	<p>a) Statens vegvesen er positiv til at prosess med planarbeid er igangsatt, og er enig i at en utvikling i området må harmoniseres med utbygging av overordnet transportinfrastruktur.</p> <p>b) SVV er derfor positive til at det er egne mål for oppgradering av gang- og sykkelnettet og økte kollektivandeler.</p> <p>c) Tiltak knyttet til vegnettet må skje innenfor rammen av nullvekstmålet i NTP og det må legges til grunn at det i Bypakke Nord-Jæren ikke er lagt opp til økt vegkapasitet.</p> <p>d) Kollektivtraséer må være arealstrukturerende for utviklingen og rekkefølge i utbyggingen av boliger og næringsområder må samordnes med rekkefølge i utbygging av transportsystemet.</p> <p>e) IKDP Forus må sees i nær sammenheng med pågående større kollektivprosjekter i området. Dette omfatter Bussvei 2020 langs fv. 44, koll.trasé Forus-Sola/Stavanger lufthavn og mulighetsstudie for koll.felt E39.</p> <p>f) Det må foretas grundige transportutredninger inkl. modellering som en del av arbeidet, med deltakelse fra Statens vegvesen i arbeidet.</p>	<p>a) Tas til orientering.</p> <p>b) Tas til orientering.</p> <p>c) Nullvekstmålet og bypakke Nord-Jæren ligger til grunn i planens mål.</p> <p>d) Planprogrammets kapittel 8 er supplert med et avsnitt om vurdering av rekkefølge i utbygging.</p> <p>e) Tas til etterretning. Det vil etableres egen transportgruppe, hvor SVV blir invitert med.</p> <p>f) Kapittel 6-8 er revidert og supplert med utredningsnivå for to faser (valg av planprinsipp og valg av planforslag) i overenstemmelse med SVV.</p>
28.	Veidekke eiendom 15.09.2015	<p>Viser til Gamleveien 81 i Sandnes kommune som brukes til næringsvirksomhet (bilsalg/verksted) i dag.</p> <p>a) Det ønskes å omregulere tomten til kombinert formål bolig/dagligvarehandel.</p> <p>b) Veidekke ønsker å bli involvert i det videre planarbeidet.</p>	<p>a) Tas med som innspill til det videre planarbeid.</p> <p>b) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapittelet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
29.	Østerhusgruppen og Optimera 15.09.2015	<p>a) Stokka ligger sentralt i planområdet, må vurderes tatt med i planområdet. Argumenter: Ligger sentralt i bybåndet med kort vei til sentrene Sola, Sandnes og Stavanger. Kort vei til transportsystemet. Sentral beliggenhet kan gi redusert vekst i transportarbeid. Korte reiseavstander og økt andel med andre reisemidler enn bil. Høy utnyttelse kan styrke bystrukturen i bybåndet. Dersom Stokka tas med i planområdet, gir det mulighet for en større diskusjon om reetablering av landbruksjord. Det er ikke meningen at Stokka skal være et alternativ til videre fortetting på Forus, men et supplement.</p> <p>b) En vesentlig høyere utnyttelse av Forus i fremtiden er nødvendig. Stokka kan være et alternativ for ren boligbygging fremfor funksjonsblanding i næringsområdet. Vi ønsker at utbygging på Stokka bør vurderes som et fjerde planprinsipp som utredes i planprosessen.</p> <p>c) Ved evt oppstart av revidering av Regionalplan for Jæren må disse planene sees i sammenheng.</p> <p>d) Etersom Stokka er et av tre alternative lokasjoner for nytt sykehus må dette forholdet speiles med kommunedelplan for Forus.</p>	<p>a) I videre arbeid med bearbeiding av planprogrammet er en utvidelse av plangrensen vurdert som ikke ønskelig. Hovedargumentene for dette er at en utvidelse utfordrer Regionalplan for Jæren vedtatt i fylkestinget 22.10.2013. Det er ikke en intensjon at interkommunal kommunedelplan for Forus skal erstatte regionalplanen, eller svare på problemstillinger som tilligger en behandling på et strategisk mer overordnet nivå. Kommunene Sola, Stavanger og Sandnes har nylig vedtatt nye kommuneplaner hvor regionalplanen med arealplankart blant annet er lagt til grunn, og er et utgangspunkt for beregning av arealstrategier og boligbehov. Det er i kommuneplanenes tidsavgrensning lagt inn tilstrekkelig areal til boligutbygging. Fremdrift i planarbeidet er også tillagt vekt. En utvidet plangrense mot sør vil reise problemstillinger som kan være forstyrrende for fremdriften blant annet som følge av at arealene inngår i langsiktig grense for landbruk. Dette i henhold til regionalplan for Jæren.</p> <p>b) Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Det er innarbeidet nye planprinsipper i planprogrammet som viser tydelig forskjell i grad av utvikling og funksjonsblanding.</p> <p>c) Tas til orientering.</p> <p>d) De tre aktuelle tomtene for lokalisering av nytt sykehus er Våland, Ullandhaug og Stokka. Det er gjort lokalt vedtak i Helse Vest om lokalisering av nytt sykehus på Ullandhaug. Endelig beslutning om lokalisering på Ullandhaug ble tatt 11.01.2016.</p>
30.	Rogaland fylkeskommune 18.09.2015	<p>a) Langsiktige utviklingsmål – målformuleringer med fleksibilitet for veivalg</p>	<p>a) Langsiktige utviklingsmål – målformuleringer med fleksibilitet for veivalg</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Planprogrammet har en overordnet profil med fokus på regional kontekst. Fylkesrådmannen vurderer dette som et godt og nødvendig utgangspunkt for å kunne ivareta den regionale utviklingen i henhold til regionalplan for Jæren. 2. Planarbeidet legger opp til en stram framdrift, som tilsier at det må legges vekt på strategiske avklaringer og hoveddrammer for utvikling. Samfunnsdelen vil ha en særlig viktig rolle i planarbeidet. 3. Målformuleringer må gis en tilstrekkelig fleksibilitet til at retning i veivalg kan korrigeres underveis, basert på utredningsarbeid som skal gjennomføres. Potensielle målkonflikt mellom vekst på Forus og vekst i sentrene er en aktuell problemstilling. 4. Todelt utredningsfase, med valg av planprinsipp før detaljer planforslag, vurderes som rasjonelt. Første fase er svært viktig i et regionalt perspektiv. 5. Fylkesrådmannen mener det bør revurderes om første fase bør inngå i en formell KU-prosess, for å sikre medvirkning/medbestemmelse om valg av planprinsipp. Stiller seg bak hovedtema som valg av planprinsipp skal vurderes mot. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tas til orientering. Dette er del av planbestillingen til IKDP Forus. 2. Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Planprogrammets kapittel 6 og 7 er supplert med hvordan dette skal vurderes i de ulike planprinsippene. Vi skal ta stilling til utredningsnivå for alle utredningstema. 3. Konfr. merknad til Tvedt. Kapittel 8.1 Arealbruk/prinsipper for funksjonsblanding er supplert med utredning om blant annet lokalisering av lokalsentre. 4. Tas til orientering 5. Planprogrammet er endret både når det gjelder målstruktur (kapittel 5) og planprinsipper som skal utredes (kapittel 6 og 7). Målstrukturen har tydelige forventninger om å utvikle Forus til et attraktivt område for næringslivet, arbeidstakere og bosatte. Det vil bli foretatt en utredning av planprinsippenes grad av måloppnåelse i første utredningsfase, før valg av planprinsipp. Planprinsippene vil bli utredet med tanke på å dokumentere grad av måloppnåelse i forhold til mål og strategier omtalt i planprogrammets kapittel 5.3. Kommunene forbereder en offentlig prosess før endelig valg av planprinsipp.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>6. Nasjonale føringer for arealpolitikk i byområdene og 0-vekstmålet for privatbiltrafikk gir styringssignal for en sterkere satsing på sentre og knutepunkt. Dette medfører økt utnyttelsesgrad i den bygde byen og at arealreservene har større kapasitet enn antatt. Fylkeskommunen arbeider med evaluering av storbyområdets arealbehov og dette viser så langt at regionens samlede arealbehov utover 2040, dekkes i det sentrale byområdet.</p> <p>7. Det må sikres kvalitet i fysiske omgivelser og i form av funksjonsmangfold som gjør det attraktivt å bo, arbeide og oppholde seg.</p> <p>8. Det er stor overkapasitet på arealer for næring i kategori 1, og det vil derfor ikke være rom for at både sentrene og Forus kan fylles av den forventede sysselsettingsveksten. Fordelingen av nye arbeidsplasser vil påvirke måloppnåelse om styrking av sentrene og sannsynligvis også muligheten for å oppnå 0-vekstmålet i biltrafikken.</p> <p>9. Forus skal ivaretas som et regionalt og nasjonalt viktig næringsområde og stimuleres for utvikling. Områdets fortrinn er at virksomheter i kategori 2 og 3 er lokalisert nær byen og med kort vei til havn</p>	<p>6. Vi ber om å få oversendt vurderingene underveis.</p> <p>7. Tas med i videre planarbeid. Kapittel 8 er supplert.</p> <p>8. Tas med som innspill til det videre planarbeid. Det er foreslått 3 ulike planprinsipper som forutsetter ulike grad av utvikling av Forusområdet. Kapittel 8 er supplert med ulike utredningstema som setter fokus på blant annet 0-vekstmålet, transport, og styrking av sentrene.</p> <p>9. Vi legger til grunn regionalplanens føringer for å legge til rette for 1,2, og 3 kategori virksomheter. Videre planarbeid tar stilling til detaljering av dette.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>og godsterminal. Regionen har behov for omstilling av et næringsliv basert på petroleumssektoren. Kompetansen som finnes gir muligheter for høyteknologiske løsninger i andre sektorer og satsing på «grønne næringer».</p> <p>10. Realisering av enkeltsaker/enkeltplaner kan påvirke muligheten for gode langsiktige løsninger. Muligheten for bruk av bygge- og deleforbud bør signaliseres som aktuelt dersom særskilt uheldige byggesaker fremmes.</p> <p>11. Langsiktig utviklingsmål må utformes slik at rollen som et sterkt næringsområde harmonerer med hovedmål i regionalplanen for øvrig. Må vektlegge tidsdimensjonen og ta hensyn til om vekstkraft tappes fra eksisterende sentre og andre prioriterte utviklingsområder.</p> <p>b) Planprinsippene</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alternativene forutsettes å være realistiske og gjennomførbare innen 2040. 2. De to alternativene til basisprinsippet vurderes som scenarier heller enn alternativ. De er likevel interessante for å utforske konsekvenser av ulike profiler for et framtidig Forus. 3. Det må være fleksibilitet i områdets framtidige funksjoner. Det må planlegges 	<p>10. Håndtering av parallelle planer innenfor planområdet. Kommunene har hatt en felles prosess for å oppnå mest mulig lik behandling av parallelle planer. Målet er å unngå at parallelle planer hindrer nye, overordnede plangrep innenfor planområdet. Ettersom planarbeidet går framover og kunnskapen om den kommende planen øker, får kommunene bedre forutsetninger for å foreta skjønnsvurderinger og kunne anbefale avvik fra kommuneplanene.</p> <p>11. Tas med i det videre planarbeidet.</p> <p>b) <u>Planprinsippene.</u> 1-3. Planen skal anlegge styringsretning for Forus-område i et langt perspektiv. Planen skal fungere som et styringsverktøy. Fleksibilitet i grønnstruktur er viktig. Følges opp i videre planarbeid.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>en sterk grønnstruktur som står seg dersom det i framtiden blir behov for større boligandel. Byrom og andre hovedstrukturer må også planlegges med tanke på fleksibilitet i framtidig arealbruk og funksjoner.</p> <p>c) Senterstruktur og handel</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eventuelle nye sentre må begrunnes i tråd med regionalplanens retningslinjer, blant annet dokumentering av behov gjennom handelsanalyse. Utgangspunkt for lokalisering av sentre er prinsipp om knutepunktsutvikling. Eventuell ny senterstruktur, bør åpne for relokalisering av dagens bilbaserte handelsvirksomheter. Viktig med vurderinger i en regional kontekst. <p>d) Parkeringspolitikk</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parkeringspolitikk og parkeringsnormer må vurderes ut fra måloppnåelse av 0-vekstmålet. Planen må tilpasses en situasjon der p-norm som virkemiddel er akualisert i kommuneplansammenheng. 2. Planprogrammet bør styrkes på dette punktet. Selv om kommunedelplan for parkering har kommet langt, mener fylkesrådmannen at det er behov for en oppdatert gjennomgang av parkeringspolitikken som virkemiddel på 	<p>c) Tas til etterretning. Planprogrammets kapittel 8 er supplert med et avsnitt om Arealbruk/prinsipper for funksjonsblanding, som blant annet skal vurdere lokalisering av sentre.</p> <p>d) Det pågår egen kommunedelplan for parkering for næringsområdene på Forus og Lura. Dette arbeidet er i slutfasen, men det er ikke avklart når endelig behandling kan skje. Resultatet fra denne vil inngå i pågående arbeidet med IKDP Forus, sammen med en samlet vurdering av strategi for parkering. Parkeringsstrategi vil bli vurdert i sammenheng med måloppnåelse og kommunene vil vurdere bruk av arealdifferensiert norm. Planarbeidet skal vurdere lokalisering av felles parkeringsanlegg.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>Forus. Det må sees i lys av 0-vekstmålet og skjerpning av p-normer i områder utenfor Forus.</p> <p>e) Grønnstruktur</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planen bør fastlegge en sterk, gjennomgående grønnstruktur som skal dekke behovet for alle som bruker Forus. Areal for større, sammenhengende friområder må sikres nå. 2. Det bør avklares hvor større arealer for fordrøyning og infiltrasjon skal ligge. <p>f) <u>Gjeldende mål og rammer for utvikling av Forus</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RFK viser til seks tema slik de er formulert i Nasjonale og regionale forventinger til regional og kommunal planlegging. RFK, kulturavdelingen, ber om at følgende viktige nasjonale føringer og utfordringer som omhandler kulturminner blir tatt med i planprogrammet og fremtidig kommunedelplan. <ul style="list-style-type: none"> • <i>St. meld. Nr. 26 2006-2007</i>. Nasjonal mål å minimere det årlige tapet av og skade på verneverdige kulturminner og kulturmiljøer. • <i>Riksrevisjonens undersøkelse av bærekraftig arealplanlegging og arealdisponering i Norge dok. 3:11, 2006-2007</i>). Overordnet mål for arealpolitikken 	<p>e) Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Gjennomgående grøntstrukturer samt sammenhengende friområder er omtalt som eget utredningstema i kapittel 8.6. Vann og avløp, samt fordrøyning er del av planlagt utredning i planprogrammet. Flom, overvannshåndtering og klimaanalyser blir utredningstema. Kap 8 i planprogrammet er supplert med omtale om disse utredningstema.</p> <p>f) <u>Gjeldende mål og rammer for utvikling av Forus</u>. 1-2. tas med som innspill i det videre planarbeidet. Kap 8 i planprogrammet er supplert med omtale om stedsidentitet hvor blant annet kulturminner blir utredet. Temaene avklares tidlig i planprosessen som rammer for videre planarbeid.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>for å sikre landskaps- og kulturminneverdier.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>St. Meld. Nr. 16 (2004-2005) 'leve med kulturminner'.</i> • Kulturminner skal forvaltes i henhold til lov av 9. juni 1978 nr. 50. <p>2. Det er viktig at kommunedelplanen viser til hvordan hensynet til kulturminner og kulturmiljø vil ivaretas både jf. Plan og bygningsloven, Kulturminneloven og øvrige nasjonale føringer. (Riksantikvarens veileder Kulturminner, kulturmiljøer og landskap. PBL 2011.</p> <p>g) <u>Utredningsbehov.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RFK forutsetter at man i fremtidig planlegging søker å bevare kulturminner. 2. Automatisk freda kulturminner og nyere tids kulturminner har forskjellige vernestatus. RFK forutsetter at man skiller mellom disse i planen. 3. Man må presisere hvilken vernestatus de enkelte kulturminner har i henhold til gjeldende lovverk og eventuell gjeldende verneplaner. RFK viser også til nyere tidskulturminner og krigsminner som ikke fanges opp av de vanlige registrene (blant annet den tyske flyplassen). 4. RFK forutsetter at eventuelle konsekvenser for kulturminner arealbruksendringene som 	<p>g) <u>Utredningsbehov.</u> 1-4. tas med som innspill i det videre planarbeidet. Kapittel 8 er supplert med et avsnitt om stedsidentitet, som forutsetter blant annet vurdering av kulturminner.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>måtte komme i løpet av planprosessen vil bli redegjort som en del av planforslaget. De mest direkte og indirekte konfliktfylte arealbruksendringene skal utredes, og henholdsvis i forhold til automatisk freda kulturminner og nyere tids kulturminner.</p> <p>h) <u>Arealdel og bestemmelser</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. IKDP for Forus vil erstatte kommuneplanene i de tre kommunene innenfor planområdet. Kulturminner sikres gjennom å vise disse med korrekt hensynssone på plankartet, med tilhørende bestemmelser og føringer knyttet til disse. Det skal skilles mellom automatiske kulturminner, nyere tids kulturminner og verneverdig bebyggelse og eventuelt kulturmiljø. 2. ID 24615 i Stavanger og ID 54327 i Sola ligger i grensen til, og delvis innenfor planområdet. RFK ber om at plangrensen justeres slik at kulturminnefeltene ligger enten i sin helhet innenfor (og med hensynssone) eller utenfor planområdet. 3. Det kan medføre innsigelse når kulturminneinteressene i forbindelse med kommunedelplanen ikke blir ivaretatt. 4. Det må gå klart frem av planforslaget at undersøkelser etter kulturminnelovens §9 vil bli avklart på reguleringsplannivå. RFK 	<p>h) <u>Arealdel og bestemmelser</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tas med som innspill i det videre planarbeidet. 2. ID24615 i Stavanger ligger utenfor planområdet for IKDP Forus. Merknad medfører ingen endringer i plangrammet. ID54327 i Sola ligger delvis innenfor planområdet for IKDP Forus. Kulturminnet ligger innenfor et grøntområde / friluftsområde, og nylig vedtatt kommuneplan freder kulturminnet tilstrekkelig. Plangrensen justeres, slik at ID54327 ligger utenfor IKDP Forus. 3. Tas til orientering. 4. Tas med som innspill i det videre planarbeidet.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>har ikke godt nok grunnlagsmateriale for å kunne vurdere på kommuneplannivå hvorvidt arealdisponeringen innebærer konflikt i forhold til automatisk freda kulturminner og kulturmiljø i vassdrag. Det må gå frem av planforslaget at RFK ved uttalelse ikke har sagt seg enige i arealbruken. Arealdelen ikke vil ha direkte rettsvirkning sett i forhold til automatisk freda kulturminner, noe som kan særlig få konsekvenser for områder som legges ut til byggeområder. Kulturminnemyndighetene skal være høringsinstans når det gjelder tiltak i LNF-områder, på linje med sektorene miljø- og landbruk.</p>	
31.	Næringsforeningen, 18.09.2015	<p>a) Det er viktig å videreutvikle Forus som et mer attraktivt næringsområde for etablering av høykompetansebedrifter. Det er behov for inngående kunnskap om hvilke kriterier som er de viktigste når høykompetansebedrifter gjør lokaliseringsvalg.</p> <p>b) Næringsforeningen støtter planens mål at planarbeidet vil ha et særlig fokus på å videreutvikle Forus med områdekvaliteter som øker attraktiviteten for kunnskapsintensiv næringsvirksomhet.</p> <p>c) Forusvisjonen, med sine fire pilarer: det grønne Forus, 10-minuttersbyen, byliv og robusthet, bør</p>	<p>a) Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Dette er en del av planbestillingen.</p> <p>b) Tas til orientering.</p> <p>c) Forusvisjonen er tatt med i planprogrammet som viktig bakgrunnsinformasjon og grunnlagsdokument. Dessuten er Forusvisjonen sin rolle tydeliggjort: det er et viktig inspirasjonsdokument, men er ikke og har ikke til intensjon å</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>utgjøre en viktig del av utgangspunktet for planarbeidet.</p> <p>d) Næringsforeningen understreker at Forus allerede i dag omfatter en kompetanseklynge av internasjonal betydning. Det bør komme fram at det er avgjort potensial for å utvikle Forus til et enda mer attraktivt næringsområde for internasjonale etableringen og internasjonale betydning.</p> <p>e) Næringsforeningen har forståelse for at også basisalternativet må utredes, men anbefaler hovedfokuset legger på utredning av alternativ 2 og 3.</p> <p>f) Det er betydelige behov for investeringer i infrastruktur på og rundt Forus i tråd med bypakken for Nord-Jæren. Det vil være behov for et transportsystem som binder sammen øst-vestaksen fra eventuell ny stasjon Forus Vest – Sola Sentrum – Stavanger Lufthavn Sola og Risavika. Det er sterke argumenter for å bygge ut Forus Stasjon som et nytt kollektivknutepunkt i en akse som binder sammen Forus stasjon – Risavika. Det bør også utredes infrastrukturen og utvikling av kompetanseaksen mellom Forus og universitetsområder.</p> <p>g) Med tanke på områdets størrelse og kompleksitet bør det vurderes mer en ett lokalsenter.</p> <p>h) Næringsforeningen har forståelse for at Stokkaområdet ikke inngår i planområdet, men nærheten til Forus og diskusjonen om å åpne for boligbygging på Stokka inviterer til debatt.</p>	<p>være et plandokument med prosess og innhold som plan- og bygningsloven krever.</p> <p>d) Tas med som innspill i det videre planarbeidet.</p> <p>e) Tas til orientering</p> <p>f) Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Kapittel 8.10 er supplert med utredningstema vedrørende transport. I tillegg har planprinsippene blitt endret. Forus stasjon er med i planprinsippene basis og funksjonsblanding.</p> <p>g) Vurderingstema i planarbeidet</p> <p>h) I videre arbeid med bearbeiding av planprogrammet er en utvidelse av plangrensen vurdert som ikke ønskelig. Hovedargumentene for dette er at en utvidelse utfordrer Regionalplan for Jæren vedtatt i fylkestinget 22.10.2013. Det er ikke en intensjon at interkommunal kommunedelplan for Forus skal erstatte regionalplanen, eller svare på problemstillinger som tilligger en behandling på et strategisk mer overordnet nivå. Kommunene Sola, Stavanger og Sandnes har nylig vedtatt nye kommuneplaner hvor regionalplanen med arealplankart blant annet er lagt til grunn, og er et utgangspunkt for beregning av arealstrategier og boligbehov. Det er i kommuneplanenes tidsavgrensning lagt inn tilstrekkelig areal til boligutbygging. Fremdrift i planarbeidet er også tillagt vekt. En utvidet plangrense mot sør vil reise problemstillinger som kan være forstyrrende for fremdriften</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>i) IKDP for Forus bør ikke innføres nye, tøffe, parkeringsrestriksjoner før det er etablert gode kollektiv- sykkel- og gange-tilbud som er langt bedre enn i dag.</p> <p>j) Planarbeidet bør ikke legger planmessige hindringer i veien for utviklingen på Forus underveis.</p> <p>k) Næringsforeningen satser på et svært god og inkluderende prosess.</p>	<p>blant annet som følge av at arealene inngår i langsiktig grense for landbruk. Dette i henhold til regionalplan for Jæren.</p> <p>i) Det pågår egen kommunedelplan for parkering for næringsområdene på Forus og Lura. Dette arbeidet er i slutfasen og forventes avklart første halvår 2016. Resultatet fra denne vil inngå i pågående arbeidet med IKDP Forus, sammen med en samlet vurdering av strategi for parkering. Parkeringsstrategi vil bli vurdert i sammenheng med måloppnåelse og det vil bli vurdert arealdifferensiert norm. Det skal vurderes behov for og evt. lokalisering av felles parkeringsanlegg.</p> <p>j) Håndtering av parallelle planer innenfor planområdet. Kommunene har hatt en felles prosess for å oppnå mest mulig lik behandling av parallelle planer. Målet er å unngå at parallelle planer hindrer nye, overordnede plangrep innenfor planområdet. Ettersom planarbeidet går framover og kunnskapen om den kommende planen øker, får kommunene bedre forutsetninger for å foreta skjønnsvurderinger og kunne anbefale avvik fra kommuneplanene.</p> <p>k) Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapitlet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p>
32.	2020Park, 23.09.2015	a) 2020Park AS er et drift og utviklingselskap for utvikling av tidligere bryggeritomten på Forus øst. Eiendommen består i dag av to store bygninger og har et utbyggingspotensiale på ca. 220.000m2 næringsareal. 2020Park er opptatt av at	a) Tas til orientering.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>transformasjon av dette området skal skje etter urbane og bærekraftige prinsipper. Urbanitet er bærekraftig så lenge prinsippet om 10-minutters byen legges til grunn for reduksjon av folks transportbehov.</p> <p>b) Planen bør ikke være for detaljert og/eller begrensende. Skiftende tider innenfor næringsliv, boligmarked og evt. endrede kommunegrenser kan bli en realitet innenfor planens levetid.</p> <p>c) Dersom Forusvisjonen legges til grunn for det videre planarbeidet, kan en spare tid og oppnå gevinster.</p> <p>d) 2020Park viser til uttalelser fra Næringsforeningen og BULL, og gir sin fulle støtte til disse og henstiller om etterlevelse av BULL sine innspill.</p> <p>e) 2020Park ønsker å bidra i det videre arbeidet med planen som ressurspersoner, sparringpartner eller annet ønsket bidrag. Inviterer på befarings og besøk.</p>	<p>b) Tas som innspill i det videre planarbeidet. Det vurderes fortløpende utredningsnivå for det enkelte utredningstema.</p> <p>c) Tas som innspill i det videre planarbeidet. Forusvisjonen er innarbeidet i det reviderte planprogrammet som grunnlagsinformasjon. Det er også supplert i planprogrammet hvordan Forusvisjonen skal tolkes.</p> <p>d) Tas til orientering og som innspill i det videre planarbeidet.</p> <p>e) Tas til orientering. Planprogrammet presenterer et eget kapittel om medvirkning (kap 11). Kapitlet er supplert og justert noe. Det vil bli flere muligheter for å komme med innspill til planarbeidet og delta i ideseminarer for ulike målgrupper.</p>
33.	Strand kommune, 27.09.2015	<p>a) Strand kommune vil fra 2019 bli en integrert del av et felles arbeids-, bolig- og servicemarked på Nord-Jæren. Kommunen er derfor tjent med et sterkt og utviklingsrettet næringsområde på Forus.</p> <p>b) Langsiktig mål for Forus bør være ambisiøst i forhold til å tiltrekke seg bedrifter og utvikle eksisterende bedrifter. Målsetting må også ta inn over seg betydningen som lokomotiv for næringsutvikling for hele Nord-Jæren, herunder Strand. Det bør utarbeides delmål som har Fokus på Forus som inkubator og akselerator for nye bedrifter og næringer i regionen.</p>	<p>a) Tas til orientering.</p> <p>b) Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Kapittel 5 i planprogrammet er revidert.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>c) Foreslått visjon: Forus skal være det viktigste næringsområdet i Norge når det gjelder lokalisering av bedrifter, utvikling av bedrifter og klynger der Nord-Jæren har fortrinn.</p> <p>d) Foreslåtte delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forus skal ha internasjonalt konkurransedyktige rammebetingelser for etablering og lokalisering av næringsvirksomhet innen næringer der Nord-Jæren har fortrinn. 2. Forus skal utvikles til den nasjonalt ledende inkubatoren og akseleratoren for bedriftsutvikling innen næringer der Nord-Jæren har fortrinn. 3. Forus skal videreutvikles til å bli spydspissen i Nord-Jærens økosystem av klynger og næringsområder. <p>e) Utredningstema bør begrunnes i målsettingen og bør derfor omfatte: identifisering av infrastruktur, virkemidler og aktører som sikrer at Forus blir det viktigste næringsområdet i Norge. Betydning av sykehuslokalisering, universitetet, finansieringsaktører eller bedriftsklynger. Erfaringer fra utlandet, «best practice», f.eks. Brainport Eindhoven, Nederland. Identifisering av koblinger mellom Forus og andre næringsområder i Stavangerregionen. (eks. Nordmarka i Strand og Forus)</p>	<p>c) Tas med som innspill i det videre planarbeidet. Deler av innspillet er også innarbeidet i planprogrammets kapittel 5.</p> <p>d) Tas med som innspill til det videre planarbeid når det gjelder næringsutvikling.</p> <p>e) Tas med som innspill i det videre planarbeid. Det har vært arrangert seminar med foredrag om Eindhoven. Utredningskapitlene 6-8 er supplert vedrørende målsettingen, utredningsnivå med mer.</p>

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
34.	Sola Golfklubb, 06.11.2015	<p>a. Sola Golf Klubb (SGK) har ett anlegg på 849 da, er eid av 5 grunneiere frem til 2045 og har 1.500 medlemmer og er ett av 5 regionale kompetansesenter i Norge. SGK er et 18 og 9 hullsbane i tillegg med driving range og treningsområde.</p> <p>b. Golf bidrar til forbedring av helse og livskvalitet. Det kalles Golfeffekten. Golfeffekten er helt og holdent personlig gevinst.</p> <p>c. Golfbanen har fått ta del i det offentliges tilskudd til anleggsinvesteringer i form av spillemidler, som utgjør ca. 10% av total investeringene. Offentlig støtte til drift av klubben er liten og består av tilskudd til junioravdelinger og MVA-kompensasjon. Inntekter til drift av klubben kommer fra årlige kontingenter fra medlemmer, avgift fra ikke medlemmer for bruk av banene og treningsanleggene, og inntekter fra samarbeidsselskaper. Det er investert 50 millioner kroner i golfanlegget. Investeringer i administrasjonsbygninger på Statsbygg 125 da. tomt beløper seg 27,9 millioner kroner.</p> <p>d. Klubben drives av 11 ansatte pluss noe ekstrapasitet i sesongen for drift av banene. Mye aktiviteter drives av medlemmene på frivillig basis. Garcia AS (restaurant) er et uavhengig selskap og leier lokaler.</p> <p>e. SGK tilstreber å være en klubb det står respekt av. SKG arbeider med å realisere muligheter for å danne et treningssenter som også kan utvikle golfspillere på vinterhalvåret.</p>	a– f) Tas til orientering og som innspill til videre planarbeid.

Nr.	Navn/dato	Merknad	Kommentar
		<p>f. SGK har et godt samarbeid med Forus Næringspark, og godkjent ny kollektivtrase langs Åsenveien kunne forprosjekteres uten at reguleringsplanen er godkjent. I tillegg er det samarbeid om å endre innkjørsel til SKG fra Åsenveien til Forusbeen på grunn av rør til kjøleanlegg langt Forusbeen.</p> <p>g. SGK har fått innsyn til Forusvisjonen for området mellom, Forus og Sola sentrum. SGK mener at det er behov for grønn lunge på Forus og at det er plass til både golfbane, boliger og næring. SKG er villig til å endre golfbanen for å få plass til dette, med et mindre område enn SKG betjener i dag. SGK har bedt Forus Næringspark å revurdere Forusvisjonen da SGK tror at visjonen vil ødelegge Sola sentrum. SGK ønsker at IKDP legger til rette for golfbanen, også etter 2045.</p>	<p>g. Forusvisjonen er tatt med i planprogrammet som viktig bakgrunnsinformasjon og grunnlagsdokument. Dessuten er Forusvisjonen sin rolle tydeliggjort: det er et viktig inspirasjonsdokument, men er ikke og har ikke til intensjon å være et plandokument med prosess og innhold som plan- og bygningsloven krever. IKDP for Forus har sterkt fokus på opprettholde sentra i Stavanger, Sandnes og Sola.</p>

Stavanger, 18.01.2016

Ingrid Nordbø
leder rådmannsgruppen IKDP Forus

Marit S. Storli
prosjektleder IKDP Forus

Ellen F. Thoresen
prosjektmedarbeider

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.